

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚПЕН КУРС МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕУ ЖӨНІНДЕГІ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР ПО ИЗУЧЕНИЮ
ПРОБЛЕМ БОРЬБЫ С ПРЕСТУПНОСТЬЮ

ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚУҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА УГОЛОВНОГО ПРАВА, УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И
КРИМИНАЛИСТИКИ

**«ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚУҚЫҚТЫҢ, ҚЫЛМЫСТЫҚ
ІС ЖҮРГІЗУДІҢ ЖӘНЕ КРИМИНАЛИСТИКАНЫҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»**

атты жоғары оқу орындарының арасындағы
жыл сайынғы магистранттар мен студенттердің
ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

29 қазан 2012 жыл

IV Шығарылым

МАТЕРИАЛЫ

ежегодной межвузовской научной конференции
магистрантов и студентов

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ УГОЛОВНОГО ПРАВА,
УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И КРИМИНАЛИСТИКИ**

29 октября 2012 года

Выпуск IV

Алматы
«Қазақ университеті»
2013

СОДЕРЖАНИЕ

причины, пути решения	93
Иманкулова А. Причины наркотизма несовершеннолетних и основные пути решения проблемы	96
Калибекова А. Актуальные вопросы понятия источников доказательств	101
Капенова А. Понятие и признаки наказания в Республике Казахстан	105
Кемелхан Д. Қылмыстық іс жүргізу құқығындағы күенің құқықтық жағдайы	110
Колесникова Е. Общие положения криминалистической табитоскопии	112
Ксембай Т. Этика адвоката	115
Куаныш К. Убийство матери новорожденного ребенка	119
Кунаева А. Қазақстандағы меншікке қарсы қылмыстардың жалпы сипаттамасы	124
Кусмағамбетова Л. Себеппібайланыс объективтік жақтың міндетті белгісі	125
Кусмабегов К. Общая характеристика пенитенциарной преступности	128
Қасымов Э. Қылмыскер әйелдің тұлғасы	132
Қожамжаров Е. Терроризмнің жалпы сипаттамасы	136
Қонысбаева Қ. Прокуратура органдарын ұйымдастырудың конституциялық-құқықтық негіздері	138
Қырбас Ж. Қарақшылық қылмыстарын тергеудің жалпы негіздері	142
Мади Г. Проблемы предупреждения преступлений несовершеннолетних	146
Мадиева Н. Вопросы ответственности за половое сношение и иные действия сексуального характера с лицом, не достигшим шестнадцати лет	149
Макрушин А. Проблема ресоциализации осужденных	151
Мамбетова С. Институт реабилитации в Республике Казахстан	155
Медеубеков Б. Қылмыстарды іске асыруды дәлел базасының жиынтығы ретінде ақпарат көзінен алынып тасталған құжаттарды қалпына келтіру әдістемесі	160
Мірәлиева М. Қылмыстық іс жүргізу құқығы принциптерінің маңызы	161
Муканбедиева Д. Особенности методов криминалистики	163
Мусаева Э. Қылмысқа айдап салушылықтың түсінігі	168
Мұратбек А. Ішкі істер органдарында заңдылықты қамтамасыз ету кепілдіктері	172
Нурбасв А., Халимназаров Б. Проблемы, связанные с личным обыском	174
Нурсейтова А. Некоторые вопросы квалификации кражи	179
Османбаскова С. Проблемы ответственности за побег	181
Сауқенова Е. Ситуационные следственные задачи, решаемые следователем	183
Саутнер А. Криминологическа характеристика преступного оборота наркотиков	186
Саханова А. Ответственность за организацию или содержание притонов для занятия проституцией	190
Абдуллаев Р. Прокуратура органдарының құқықтық жағдайы	3
Абилова Т. Организация деятельности на месте события преступления	5
Азирханова А. Қазіргі кезеңдегі криминалистика габитологияның кейбір сұрақтары туралы	9
Ақпаева Н. Свидетель, как субъект уголовного процесса	13
Альниева М. Определение понятия следственной ситуации	16
Аскарқызы А. Шартты түрде соттаудың түсінігі мен заңды негіздері	19
Атыханов Қ. Қылмыстардың көптігінің қылмыстық құқық теориясындағы маңызы	21
Аубакиров Н. Понятие уголовного закона и значение	23
Ахмет Д. ҚР құқық қорғау органдарының қызметкерлерін кезектен тыс аттестациядан өту мәселелері	27
Байболатова Ф. Научные основы криминалистической регистрации	29
Байсалбаева К. Қылмыстық іс жүргізудегі азаматтардың құқығы мен олардың қорғалуы	31
Бекмурзаева М. Некоторые вопросы квалификации изнасилования, совершенного группой лиц	34
Бергтеуов С. Темір жол, әуе немесе су көлігі қозғалысы мен оларды пайдалану қауіпсіздігінің ережелерін бұзу	37
Бецкова А. Понятие режима отбывания наказания в местах лишения свободы, его основные функции и способы обеспечения	48
Битанов Б. Использование криминологических знаний в оперативно-розыскной деятельности в борьбе с организованной преступностью	51
Буркитбаев Қ. Атыс қаруларын қолдан жасауды алдын-алу шаралары	57
Ділімбетова Ұ. Принцип презумпции невиновности	59
Джақысбаев А. Особенности уголовной ответственности несовершеннолетних	61
Джумабаева Д. Торговля людьми: проблемы и возможные пути ее разрешения	66
Ердосов А. Полномочия прокурора по возбуждению производства ввиду вновь открывшихся обстоятельств	68
Есмағамбетова Ж. Криминологиялық виктимологияның пайда болу тарихы	73
Жамыганова П. Қылмыстық құқықтағы кінәнің ұғымы	78
Жетпісбаев Е. Қылмыстық саясат бағыттарының бірі-өлім жазасын қолдануды тарыту әрекеттері	80
Жумағалиева Г. Ұрлық қылмыстарын тергеу әдістемесінің жалпы негіздері	83
Жұманов А. Қазақстан Республикасың әскери бөлімдеріндегі құқық бұзушылықты алдына алу	87
Ибраева Н. Проблемы ответственности за доведение до самоубийства	90
Ильяшева Д. Преступность несовершеннолетних:	

Сулейменова А. Исследование доказательств по внутреннему убеждению судьи в судебном следствии	193
Султанова А. Правоохранительные органы	196
Табенова Л. Тактические особенности выдвижения и проверки криминалистических версий	199
Тажиева А. Некоторые вопросы применения криминалистической видеозаписи	204
Тастанов А. Құқық қорғау органдары қызметкерлерінің кәсіби өдебінің негізгі қағидалары	207
Темірбаева Ш. Қажетті қорғанудағы қол сұғушы адамға зиян келтірудің сипаты мен түсінігі	212
Ужахов А. Проблемы совершенствования защиты прав потерпевшего в уголовном праве Республики Казахстан	215
Уразалиева Г. Бүгінгі таңдағы банк аясындағы қылмыстардың алуан түрлілігі	218
Утепова Д. Экономика саласындағы жасалатын қылмыстардың криминалистік сипаттамасы	221
Үмбет А. Қылмыстық іс жүргізу құқығындағы жанама дәлелдемелер	223
Файзуллаева А. Вовлечение несовершеннолетних в преступную деятельность	226
Шоман Ү. Қажетті қорғандың заңдылық шарттары	228
Шукралиев Т. Проблемы борьбы с экономическими преступлениями	230
Юдаков Е. Введение инструкции по обеспечению информационной безопасности как средства снижения уровня компьютерной преступности	233

Научное издание

МАТЕРИАЛЫ

ежегодной межвузовской научной конференции
магистрантов и студентов

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ УГОЛОВНОГО ПРАВА, УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И КРИМИНАЛИСТИКИ

29 октября 2012 года

Выпуск IV

ИБ № 6292

Подписано в печать 28.02.2013. Формат 60x84 1/16.

Бумага офсетная. Печать цифровая. Объем 14,875 п.л. Тираж 90 экз. Заказ №356.

Издательство «Казак университеті» Казахского национального
университета им. аль-Фараби. 050040, г. Алматы, пр. аль-Фараби, 71. КазНУ.

Отпечатано в типографии издательства «Казак университеті».

қоймай белгілі әрі нақты кепілдіктермен қамтуы тиіс. Ондайлардың қатарына прокурорлардың мемлекеттің ерекше қорғауына алынуы, кімнің де болмасын прокурордың заңды өкілеттіктері шеңберіндегі қызметін атқаруы барысына араласуға тыйым салуы, прокурордың заңды талаптары мен актілерін атқаруды міндеттеуі, өндірісіндегі істер мен материалдар бойынша түсінік бермеу еркі, прокурорлық иммунитеті (яғни оларға ешкімнің тиіспеу құқығы), материалдық, әлеуметтік, сондай – ақ құқықтық қамсыздандыру мәселелері жатады.

Қазақстан Республикасының «Прокуратура туралы» Заңында прокуратура органдары қызметінің құқықтық кепілдіктері нақты белгіленген. Соның ішінде, прокурордың өз өкілеттігін жүзеге асыруына кедергі келтіру немесе оған заңсыз шешім қабылдау мақсатында қандай да болсын нысанда ықпал жасау, сондай-ақ прокурорлардың қаулыларын, ұйғарымдарын, нұсқауларын, талаптарын орындамау заңмен белгіленген жауапкершілікке әкеліп соғады.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. - Алматы, 2009. - 40 б.
2. «Прокуратура туралы» Қазақстан Республикасының 1995 ж. 21 желтоқсандағы №2709 Заңы // «Зан» базасы - Қазақстан Республикасының электрондық жүйеленген нормативтік құқықтық актілерінің жиынтығы.
3. Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы № 858 Жарлығы // ЗАНЕР құқықтық жүйесінің анықтамасы.
4. Қазақстан Республикасының «2030 Стратегиясы» Қазақстан халқына жолдауы // Егемен Қазақстан 1997 жылы 11 қазан.
5. Журчимбаев С.К. Актуальные проблемы обеспечения прокурором прав и свобод человека и гражданина на досудебных стадиях уголовного процесса: автореф. дисс. ... канд.юрид.наук: 12.00.09. - Алматы, 2000. - 31 с.

Қырбас Ж.,

*әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
заң факультетінің 4 курс студенті*

Ғылыми жетекшісі: әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің қылмыстық құқық қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының аға оқытушысы Даубасова С. Ш.

ҚАРАҚШЫЛЫҚ ҚЫЛМЫСТАРЫН ТЕРГЕУДІҢ ЖАЛПЫ НЕГІЗДЕРІ

Қазір біздің қоғамда жоғарғы деңгейдегі қылмыс қана емес, төртін буыншылықтың алуан түрлері соның ішінде ең қауіптісі тонау мен қарақшылық қылмысының жана түрлері пайда бола бастады. Өндірістің қысқаруы, кәсіпорындардың жабылуы, жаппай жұмыссыздық, адамгершілік

нормаларының сақталмауы, зансыздық үрдістеріне тоқтау болмауы тонау мен қарақшылық қылмысының әлеуметтік базасын тереңдетіп жатыр.

Қарақшылық топтың немесе қылмыстық қауымдастықтың қылмыс жасауы ұйымдасқан қылмыстылықтың көрінісі болып табылады. Бұл мәселе кезіргі кезде тек маман заңгерлер ғана емес жалпы алғанда барша қоғамды толғандыруда. Оған қайта құру кезеңінің алғашқы жылдарынан бастап-ақ белсенді түрде назар аударылды. Бұл проблемамен мәселен, осы ақуал жөнінде арнайы қаулы қабылдаған КСРО халық депутаттарының екінші съезі жете айналысты. Бірақ бұдан кейінгі өткен жылдар ішінде ұйымдасқан қылмыстылықпен күрес жағдайы одан сайын шиеленісе түсті. Пайдакүнемдік қылмыстылық біздің экономиканың нарық жолына түскен жағдайында да өз онтайын жіберген жоқ.

Қарақшылық — ұрлықтың ең қауіпті нысаны. Ол бөтен мүлікті ұрлау мақсатында шабуыл жасауға ұшыраған адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсетумен немесе осындай күшті қолданамын деп қорқытумен шабуыл жасау ретінде белгіленеді. Қарақшылықтың қауіптілігі меншікке қол сұғудан емес, шабуыл жасауға ұшыраған адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсетумен немесе тікелей күш қолданамын деп қорқытумен мен ұштасатын шабуыл жасауда болып отыр. Қарақшылықтың тікелей объектісі: біріншіден, меншіктік нақты нысаны, екіншіден, шабуыл жасалатын адамның өмірі мен денсаулығы. Қарақшылық жөбірленушінің өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсетумен немесе осындай күш қолданамын деп қорқытумен жасалатын шабуыл [1].

Шабуыл жасау деп меншік иесіне, мүліктің өзге иеленушісіне басқа адамға, мысалы, күзетшіге ашық не жасырын түрде, күлпетен жерден шабуыл жасал, күш көрсету арқылы әсер етуді айтады. Шабуыл бүркемеленген сипатта болуы мүмкін (арттан жасырынып келіп ұру), сондай-ақ жөбірленушінің нерв жүйесіне уытты немесе елітетін құралдармен ашық, сондай-ақ жасырын түрде әсер етуден көрінеді. Әсер етудің мұндай төсілдерін көбіне жөбірленуші сезіне бермейді, дегенмен ол шабуыл жасау сипатынан айырылмайды. Сонымен бірге жөбірленушіге ішімдіктен, есірткімен немесе басқа да елітетін заттармен әсер ету, егер оны жөбірленуші өз еркімен қабылдаса, шабуыл деп есептеуге болмайды.

Қарақшылық, яғни бөтен мүлікті ұрлау мақсатында шабуыл жасауға ұшыраған адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсету мен немесе тікелей осындай күш қолданамын деп қорқытумен ұштасқан шабуыл жасау.

Объект — меншік, адамның өмірі мен денсаулығы. Объективтік жағы — адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсету, күш көрсетемін деп қорқытумен ұштасқан шабуыл жасау.

Субъект — 14 жасқа толған тұлға. Субъективтік жағы — тікелей қастандық, пайдакүнемдік [2].

Аса қауіпті қарақшылық шабуылдар банктерге (ақша айырбастау бөлімдеріне, банк филиалдарына, бөлімшелеріне) кассирлерге, инкассатрларға қарулы шабуыл жасаумен жасалады.

Мұндай қылмысты жасау үшін қылмыскер жан-жақты дайындалады. Бөлек мекеменің және қызметкердің жұмыс уақытын біліп алады. Қызметкерлердің жүретін жолдарын анықтап алады. Өздерін көлік құралдарын қамтамасыз етеді, қаруландырады.

Үшу, теміржол билеттерін алдын ала дайындап сатып алып қояды, істерін бітіргеннен кейін қаладан қашып кету үшін және де түр түстерін, қиғен киімдерін өзгертіп алады.

Қылмыскерлер тобы нақты және тез қимылдайды, көзсізді. Қылмыс кезінде қауіпті жағдайларды сезгенде қару қолданады.

Пәтерлерге қарақшылық шабуыл жасау кезінде қылмыскер жалған құжаттарды қолданады. Өздерін күкык органдарының қызметкеріміз деп, почта, коммуналдық бөлім қызметкерлеріміз деп пәтерлерге алдап кіреді. Одан кейін қатаң қимылдайды; жөбірленушілерді байлап тастайды немесе бөріп бір бөлмеге қамап бекітіп тастайды (ваннаға, бөлмеге) және қорқытады полицияға хабарласа өлтіргіндерін айтады. Егер жөбірленуші қарсылық көрсетсе, көмек сұрап айқайласа ұрып соғады, денсаулығына қауіпті зиян келтіреді [3].

Қарақшылық болғанда қылмыстық іс жөбірленушінің немесе олардың туыстарының, куәгерлердің хабарлауы бойынша немесе жеке арыз бойынша қозғалады.

Қарақшылық шабуыл туралы істер бойынша анықталуға мыналар жатады:

- қарақшылықтың болған орны, уақыты, мән-жайы;
- қылмыстың жасалу тәсілі, оның нақты көрініс алған физиологиялық немесе психикалық зорлықтың қолданылуы; қару қолданды ма, қалай; қылмыскер көлік құралын қолданды ма және оның белгілері қандай?
- қылмысқа дайындық болды ма, қандай, қатаң және кіммен жүргізілді?

- қылмысты жасыруға қылмыскер қандай тәсілдерді қолданды?
- түрін өзгертті ме, кімін ауыстырды ма, қылмыстың іздерін жойды ма, басқа қылмыстың көрінісін жасауға тырысты ма?
- қарақшылық шабуыл жасауға, кімдер қатысты, жөбірленушілерде қандай дене жарақаты қалды, еңбек ету қабілетінен айырылды ма?
- қарақшылықты кім істеді, тығылған қылмыскердің белгілері, сырт бейнесін өзгерту тәсілдері, жабылғандардың саны, олардың өртүрлі қылмыскерлердің тұлғасы туралы көрсетпелерді жинау;
- қарақшылыққа неше адам қатысты, олардың арасындағы келісімнің болуы, топ құрамы, олардың қалыптасу шарты, әрқайсысының қылмыс істеудегі ролі, осы тұлғалармен басқа да қылмыстар жасалды ма?
- қандай, қашан, қайда және осы қарақшылықпен олардың байланысы бар ма?

- қарақшылыққа ықпал етуші мән-жайлар [4].

Қарақшылық шабуылды жасау тәсілдері:

а) зорлықсыз күтпеген жерден болған жағдайды қолданып; түргын үйлерде, алаңдарда немесе ашық жерлерде шабуыл жасау;

б) зорлық пен қорқытуды қолдану арқылы ашық жерлерде, сондай-ақ сәік алдында және подъездерде шабуыл жасау;

в) белгілі бір сылтаумен немесе зорлықты қолдану арқылы түргын алаңдарға кіріп, азаматтарға шабуыл жасау;

г) мемлекеттік немесе коммерциялық банк кассирлеріне, сатушыларға, сату мекемелерінде, қаржылық ұйымдарда, байланыс бөлімшелерінде және басқа мемлекеттік немесе жеке ұйымдар мен мекемелерде болатын шабуыл;

д) теміржол, су және басқа көліктердің қозғалмалы құрамындағы азаматтарға шабуыл жасау;

е) такси жүргізушілеріне, олардың ақшасына немесе автокөліктеріне иелену мақсатында шабуыл жасау.

Қарақшылықты тергеудің бастапқы кезеңінде көбінесе мынандай тергеу түрлі жағдайларды қалыптасалы.

А) Қарақшылықпен шабуыл жасаған сәзікті тұлға қылмыс болған жерде немесе оның болуынан кейін ұсталуы.

Осы жағдайда тергеудің әрекет жоспары мынандай: сәзіктің ұстау, оны жеке тінту, қажет болған жағдайда куәгерлендіру, жөбірленушілерді жауаптау, қажет болғанда оның киімін қарау және куәгерлендіру; оқиға болған жерді қарау; сәзіктің жауаптау; сәзіктің тұрақты мекен жайын тінту; көрген куәгерлерді жауаптау; сот - медициналық, криминалистикалық және басқа сараптама ны тағайындау;

Б) қылмысты жасаған сәзікті тұлға ұсталған жоқ, бірақ тергеушіде іздестіру мен ұстауды шешетін дәлел бар.

Бұл жағдайда бастапқы тергеу әрекетінің реті мынандай: сәзіктің жауаптау, куәгерлендіру және киімін қарау; оқиға болған жерді қарау, куәгерлерді жауаптау, сот сараптамаларын тағайындау; жедел іздестіру іс-шараларын жүргізу.

В) қылмыс істеген тұлға туралы мәлімет күкык қорғау органдарында жоқ. Бұл жағдайда бастапқы тергеу әрекетінің басқа жоғарыда аталған, сәзікті тұлғаларды анықтаумен ұрланған затты іздестіруге бағытталған жедел іздестіру іс-шаралары қолданылады.

Қараушылықпен шабуыл жасау туралы істер бойынша сот - медициналық сараптаманың шешетін мәселері:

- жөбірленушінің, сәзіктің денесінде қандай жарақаттар бар;
- бар залалдың сипаты қандай;
- қарудың қандай түрлерімен залал келтірген;
- нақта заттарға залал тиген бе;
- зақым беру кезінде қылмыскер мен жөбірленушінің орналасу арасындағы қандай;
- зақымның түсу ескілігі мен ауырлығы қандай;
- зерттелуші затта қан бар ма;
- ол адамға тиісті ме;

- кан тобы қандай;
- кан нақты бір тұлғаға тиісілі болуы мүмкін бе.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Криминалистика: Оқулық/ Е. Ф. Жәкішев, Ә. А. Исаев, Г. Х. Найманова, Р. Б. Тапалова, Н. С. Темірболат. – Алматы: Қазақ университеті, 2005. – 396 бет.
2. Шақенов А. О. Криминалистика: Оқулық. – Астана: Фолиант, 2008. - 464 б.
3. Криминалистика негіздері. Абуов А. Ф. Алматы – Жеті Жарғы, 2004 – 256 бет.
4. Криминалистика. Учебник. Яблоков Н.П. -2-е изд., перераб. и доп. -М.:Норма, 2008. -400с.

Мади Г.,

студентка 3 курса юридического факультета Казахстана национального университета имени аль-Фараби

Научный руководитель: старший преподаватель кафедры уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета Казахстана национального университета имени аль-Фараби
Ақболова М. Е.

**ПРОБЛЕМЫ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ
ПРЕСТУПЛЕНИЙ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ**

Предупреждение правонарушений и борьба с преступностью — обязательные условия стабильного существования и поступательного развития любого общества. Однако, несмотря на меры, принимаемые правоохранительными и исполнительными органами, коренного перелома в борьбе с преступностью в последние годы не происходит.

В Программе профилактики правонарушений и борьбы с преступностью в Республике Казахстан на 2007-2011 годы отмечается: «Не решаются вопросы обеспечения занятости молодежи, растет детская беспризорность. Более половины несовершеннолетних, привлекаемых к уголовной ответственности, не учатся либо не обеспечены какими-либо видами занятости. Не снижается число детей и подростков, совершающих уголовно наказуемые деяния до достижения возраста наступления ответственности».

Преступности несовершеннолетних с учетом будущего влияния на все параметры криминальной ситуации в стране требует особого внимания. Это объясняется еще и тем, что в последние годы наметилась устойчивая тенденция нарастания криминализации подростковой среды. В большинстве случаев (75 %) совершаемые несовершеннолетними преступления относятся к тяжким (в том числе убийства, умышленные причинения тяжкого вреда здоровью, разбойные нападения).

Актуальной остается проблема предупреждения групповой преступности несовершеннолетних. Почти половина несовершеннолетних участ-

ников преступных посягательств являются учащимися и студентами. Многие подростки на момент совершения противоправных действий находились в состоянии алкогольного или наркотического опьянения либо уже имели криминальное прошлое. Вследствие различных причин обостряется проблема социального сиротства и детского бродяжничества.

В связи с этим отметим, что полностью оправдался долгосрочный прогноз о криминалогических последствиях перехода к рыночной экономике, данный еще в 1991г. сотрудниками научного центра управления и социологии Академии МВД СССР. В частности, было указано на то, что: «В молодежной среде получат распространение установки, направленные на силовые способы разрешения противоречий. Возможно интенсивное формирование групп молодежи антиобщественной направленности на основе искаженного понимания принципов социальной справедливости. Социализация подростков и молодых людей в условиях экономической и политической нестабильности, на фоне снижения культурного уровня и разложения нравственных устоев общества способствует формированию нигилизма и культа силы, что может повлечь резкий рост числа безмотивных жестоких преступлений. Свойственная несовершеннолетним возбудимость, вспыльчивость, а также нескритичность к себе являются благоприятными условиями для резкого всплеска групповой преступной активности несовершеннолетних. Результатом ухудшения жизненного уровня, массовой безработицы и усиления социальной напряженности станет новая волна пьянства и наркомании, бродяжничества, попрошайничества и самоубийств, как способ уйти от жизненных неприятностей. По мнению экспертов, имущественное расслоение вызовет всплеск корыстных и насильственных посягательств, вымогательства, бандитизма, разбойных нападений».

Одним из основных элементов в причинном комплексе преступности несовершеннолетних является семейное неблагополучие, связанное с распадом семей, уклонением родителей от воспитания детей, жестоким обращением с ними. Неблагоприятные условия в семье часто непосредственно детерминируют антиобщественное поведение подростков.

По официальным данным, в Казахстане сегодня более 92 тысяч детей остались без попечения, причем лишь 30 % из них — сироты, у остальных родители живы, но либо лишены родительских прав, либо сами отказались от своих детей. И число таких детей и подростков постоянно растет. Наблюдается рост проявлений жестокого обращения с несовершеннолетними (более 70 % всех детских травм — семейно-бытового характера). По предварительным расчетам насилие встречается в каждой четвертой семье. Спасаясь от жестокого обращения, многие дети уходят из семьи, детских домов и интернатов, а для 10 % этих детей исходом такого обращения является смерть. Нередки случаи суицида.

Семье, как институту первичной социализации, принадлежит основная роль в процессе формирования личности несовершеннолетнего. Однако в условиях нестабильности форм и способов организации социальной жизни,